

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീമാൻ വേംകടനാഥാർയഃ കവിതാർക്കികകേസരീ |

വേദാന്താചാർയവർയോ മേ സന്നിധത്താം സദാ ഹൃദി ||

കവിതാർക്കികസിംഹ സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്ര
ശ്രീമദ്വേദാന്തദേശിക വിരചിതം മഹാകാവ്യം

|| യാദവാഭ്യുദയഃ ||

|| ചതുർഥഃ സർഗ്ഗഃ ||

This document* has been prepared by

Sunder Kidambi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness *śrīmad āṇḍavan of śrīraṅgam*

---

*This was typeset using skt and T_EX for Malayalam.

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

॥ യാദവാഭ്യുദയഃ ॥ ॥ ചതുർഥഃ സർഗ്ഗഃ ॥

മനീഷിതം കൈതവമാനുഷസ്യ
ശ്രുത്വാ ഭയക്രോധപരിപ്ലുതാത്മാ |
കംസശ്ചിരം പ്രാഗ്ഭവകാലനേമിഃ
ചിന്താർണ്ണവേ മഗ്ന ഇവാവതസ്ഥേ || 4.1 ||

സ ദുർദ്ദമാനാസുരസത്വഭേദാൻ
നേതാ സമാഹൂയ നൃശംസചേതാഃ |
പ്രസ്ഥാപയാമാസ പരൈരധൃഷ്ട്യം
നന്ദാസ്പദം നാഥവിഹാരഗുപ്തം || 4.2 ||

കദാചിദന്തർഹിതപുതനാത്മാ
കംസപ്രയുക്താ കില കാപി മായാ |
നിദ്രാപരാധീനജനേ നിശീഥേ
വ്രജം യശോദാകൃതിരാവിവേശ || 4.3 ||

സ്തന്യേന കൃഷ്ണഃ സഹ പുതനായാഃ
പ്രാണാൻ പപൗ ലുപ്തപുനർഭവായാഃ |
യദഭ്ഭൂതം ഭാവയതാം ജനാനാം
സ്തനന്ധയത്വം ന പുനർബുഭൂവ || 4.4 ||

നിശമ്യ തസ്യാഃ പരുഷം നിനാദം
രൂക്ഷം യശോദാ രുദിതം ച സുനോഃ |
സസംഭ്രമാവേഗമുപേത്യ ഭീതാ
തമഗ്രഹീദ് ദുർഗ്രഹമാഗമാനാം || 4.5 ||

നന്ദശ്ച തീവ്രേണ ഭയേന സദ്യഃ
സമേത്യ പശ്യന്നനഘം കുമാരം |

തേനൈവ തസ്യ ത്രിജഗന്നിയന്തുഃ
പ്രായുഷ്കരക്ഷാം പരമാർത്ഥവേദീ || 4.6 ||

ഗോപാശ്ച സംഭൂയ ഗുഹോപമാക്ഷീം
സ്വഘോഷനിർഹ്രാദിതവിശ്വഘോഷാം |
ഗതാസുമൈക്ഷന്ത നിശാചരീം താം
ഭീമാകൃതിം ഭൈരമീമിവാന്യാം || 4.7 ||

പരശ്വധൈസ്തത് ക്ഷണശാതിതൈസ്താം
വിച്ഛിദ്യ വിന്ധ്യാചലസാനുകൽപാം |
അനഃപ്രവൃത്യാ ബഹിരാശു നിന്ത്യഃ
ക്രവ്യാദ്ബലിം പ്രാജ്യമിവ ക്ഷിപന്തഃ || 4.8 ||

ഗ്രഹാദിദോഷാൻ അപഹന്തുകാമാ
ഗോപ്തഃ സതാം ഗോപതയഃ സമേതാഃ |
സുവർണ്ണസൂത്രഗ്രഥിതാഭിരാമാം
പഞ്ചായുധീമാഭരണം ബബന്ധുഃ || 4.9 ||

രഥ്യാണി രത്നാനി രഥാംഗപാണേഃ
ആകൽപതാം നൂനമവാപ്നുവന്തി |
തദംഗസംസ്പർശരസാത് പ്രകാമം
രോമാഞ്ചിതാന്യംശുഗണൈരഭൂവൻ || 4.10 ||

സ ശായിതഃ ക്ഷേമവിദാ ജനന്ത്യാ
പർയംകികായാം പ്രരുദൻ കുമാരഃ |
ചിക്ഷേപ തുംഗം ശകടം പദാഭ്യാം
ഗാന്ധാഭിഘാതേന ഗിരീന്ദ്രസാരം || 4.11 ||

വിദാരിതസ്തസ്യ പദാഗ്രയോഗാത്
വികീർയമാണോ ബഹുധാ പൃഥിവിയാം |
ശബ്ദായമാനഃ ശകടാഖ്യദൈത്യഃ
സംക്ഷോഭയാമാസ ജഗന്ത്യഭീക്ഷണം || 4.12 ||

യദ്യച്ഛരയോത്ക്ഷിപ്തപദേ കുമാരേ
 ശൈലോപലക്ഷ്യ ശകടേ നിരസ്തേ |
 സരോജഗർഭോപമസൗകുമാർയം
 പസ്പർശ തത്പാദതലം യശോദാ || 4.13 ||

അഥാംഗണേ ജാനുപദാഗ്രഹസ്തൈഃ
 ചക്രായുധേ ചംക്രമണപ്രവൃത്തേ |
 പ്രായോ ധരിത്രീ പരിഷന്ധജേ തം
 സാപത്രപാ സാന്ദ്രജശ്ചരലേന || 4.14 ||

നിർവ്യാജമന്ദസ്മിതദർശനീയം
 നീരാജിതം കൃണ്ഡലരത്നഭാസാ |
 നന്ദസ്തദാനീം ന ജഗാമ തൃപ്തിം
 മുശാക്ഷരം പ്രേക്ഷ്യ മുഖം തദീയം || 4.15 ||

വിശ്വാനി വിശ്വാധികശക്തിരേകോ
 നാമാനി രൂപാണി ച നിർമ്മിമാണഃ |
 നാമൈകദേശഗ്രഹണേഽപി മാതുഃ
 ബഭൂവ കൃഷ്ണോ ബഹുമാനപാത്രം || 4.16 ||

തരംഗിതാനുശ്രവഗന്ധമാദൗ
 തസ്യാദ്ഭൂതം സല്ലപിതം സഖീഭിഃ |
 വർണ്ണസ്വരാദിവ്യവസായഭൂമ്നാ
 ശിക്ഷാവിദാം ശിക്ഷണമഗ്ന്യമാസീത് || 4.17 ||

തമീഷഭൃതമായ നിലീനമാരാത്
 സമ്പ്രേക്ഷ്യദന്താംകുരചാരുഹാസം |
 സനാതനീം ഭൃഷ്ടിമനന്യഭൃഷ്ടിഃ
 സാനന്ദമാലോകത നന്ദപത്നീ || 4.18 ||

പദൈസ്ത്രിഭിഃ ക്രാന്തജഗത്ത്രയം തം
 ഭവ്യാശയാ ഭാവിതബാലഭാവം |

കരേണ സംഗൃഹ്യ കരാംബുജാഗ്രം
സഞ്ചാരയാമാസ ശനൈര്യശോഭാ || 4.19 ||

സ്ഖലദ്ഗതിം ദ്വിത്രപദപ്രചാരാത്
ജാനുക്രമേ ജാതരുചിം കുമാരം |
ഭൃഗേ സമാവേശ്യ വലഗഭാഗേ
സ്തന്യം മുദാ പായയതേ സ്ഥ ധന്യാ || 4.20 ||

ക്രമേണ ഭൃയോഽപി വിഹാരകാംക്ഷീ
നന്ദസ്യ ദാരൈരഭിനന്ദ്യമാനഃ |
നിത്യാനുഭൃതം നിഗമാന്തഭൃങ്ഗൈഃ
നിജം പദാബ്ജം നിദധേ പൃഥിവ്യാം || 4.21 ||

സ സഞ്ചരൻ സാധുജനപ്രതീപൈഃ
മാ ഭൃജ്യതാം സേയമിതീവ മത്വാ |
ചക്രാദിഭിഃ പാദസരോജചിഹ്നൈഃ
ആമുദ്രയാമാസ മഹീമനന്യൈഃ || 4.22 ||

ആലംബ്യ മാതൃഃ കരപല്ലവാഗ്രം
ശനൈഃ ശനൈഃ സഞ്ചരതോ മുരാദൈഃ |
ബഭാര ചിത്രാമിവ പത്രരേഖാം
ധന്യാ പദന്യാസമയീം ധരിത്രീ || 4.23 ||

അകർമ്മനിഘ്നോ ഭുവനാന്യജസ്രം
സംകൽപലേശേന നിയമ്യ ദീവ്യൻ |
പ്രചാരിതഃ പ്രസ്നൂതയാ ജനന്യാ
പദേ പദേ വിശ്രമമാചകാംക്ഷ || 4.24 ||

സുരപ്രസൂനൈഃ സുരഭീകൃതാനാം
ആരോഹണാന്യംഗണവേദികാനാം |
തമാരുരൂക്ഷും തരലാംഘ്രിപദ്മം
ധാതാരമാരോഹയദാശു ധാത്രീ || 4.25 ||

തലേഷു തസ്യാംഗണപാദപാനാം
 താലാനുകുലേഷു ഗതാഗതേഷു |
 വ്രജസ്ഥിതാഃ സ്വർഗ്ഗസദാമശൃണ്വൻ
 ദുരോദിതാൻ ദുന്ദുഭിതൂർയനാദാൻ || 4.26 ||

യ ഏഷ ലോകത്രയസൂത്രധാരഃ
 പർയായപാത്രാണി ചരാചരാണി |
 ആനർത്തയത്യദ്ഭൂതചേഷ്ടിതോഽസൗ
 നനർത്ത വേലം നവനീതകാംക്ഷീ || 4.27 ||

ഗൃഹേഷു ദധ്നോ മഥനപ്രവൃത്തൗ
 പൃഷ്ഠ്കണൈരുത്പതിതൈഃ പ്രകീർണ്ണഃ |
 നിദർശയാമാസ നിജാമവസ്ഥാം
 പ്രാചീം സുധാശീകരയോഗചിത്രാം || 4.28 ||

ത്രസ്യൻ മുകുന്ദോ നവനീതചൗർയാത്
 നിർഭൂഗ്ഗഗാത്രോ നിഭൂതം ശയാനഃ |
 നിജാനി നിഃശബ്ദദശാം യയാചേ
 ബദ്ധ്യാഞ്ജലിം ബാലവിഭൂഷണാനി || 4.29 ||

ആരണ്യകാനാം പ്രഭവഃ ഫലാനാം
 അരണ്യജാതാനി ഫലാന്യഭീപ്സൻ |
 വിസ്രംസിധാന്യാഞ്ജലിനാ കരേണ
 വ്യാധാത്മജാം വിശ്വപതിഃ സിഷേവേ || 4.30 ||

സുജാതരേഖാത്മകശംഖചക്രം
 താമ്രോദരം തസ്യ കരാറവിന്ദം |
 വിലോകയന്ത്യാഃ ഫലവിക്രയിന്ത്യാ
 വിക്രേതമാത്മാനമഭൂപിമർശഃ || 4.31 ||

അപൂരയത് സ്വാദുഫലാർപ്പണേന
 ക്രീഡാശിശോർഹസ്തപുടം കിരാതീ |

രതൈസ്തദാ കൗസ്തുഭനിർവ്വിശേഷൈഃ
ആപുരിതം തത് ഫലഭാണധമാസീത് || 4.32 ||

മുഹുഃ പ്രവൃത്തം നവനീതചൗർയേ
വത്സാൻ വിമുഞ്ചന്തമദോഹകാലേ |
ഉലുഖലേ കുത്രചിദാത്തപുണ്യേ
ബന്ധും സതാം ബന്ധുമിയേഷ മാതാ || 4.33 ||

ആനീതമഗ്രേ നിജബന്ധനാർത്ഥം
ദാമാഖിലം സംഹിതമപ്യപൂർണ്ണം |
നിരീക്ഷ്യ നിർവ്വിണ്ണധിയോ ജനന്യാഃ
സംകോചശക്ത്യാ സ ബഭൂവ ബന്ധുഃ || 4.34 ||

ബലം തഥാ ഭാവയതാം മുകുന്ദം
അയത്നവിച്ഛേദിനി കർമ്മബന്ധേ |
തപസ്വിനീ തത്ക്രതുന്നീതിരാദ്യാ
സുപ്രീഡമാരണ്യകഥാസു തസ്ഥൗ || 4.35 ||

ഉലുഖലേ പ്രഗ്രഥിതേന ദാമ്നാ
നിബലമാസ്രാവിലലോലനേത്രം |
സഹാസമൈക്ഷന്ത ജനാഃ സമന്താത്
ആലാനിതം നാഗമിവാൻഭിജ്ഞാഃ || 4.36 ||

അനാദരാക്യഷ്ടമുലുഖലം തത്
യാവർജ്ജുനൗ ശൈലനിഭൗ ബഭഞ്ജ |
ബഭൂവതൂർബ്രഹ്മസുതസ്യ ശാപാത്
മുക്തൗ മുന്നേര്യക്ഷവരൗ തദാ തൗ || 4.37 ||

ശാപാവധിം ബ്രഹ്മസുതേന ഭത്തം
സമ്പ്രാപ്യ തൗ ശൗരിസമാഗമേന |
ദേഹേന ദിവ്യേന വിഭീപ്യമാനൗ
സ്തുത്വാ ഹരിം ധാമ സമീയതുഃ സ്വം || 4.38 ||

അഭ്യുഷ്ടപൂർവ്വം ഭൂവി പൂതനാദേഃ
 ഉദന്തമുത്പാതമുദീക്ഷമാണാഃ |
 സമേത്യ ഗോപാഃ സഹ മാധവേന
 ബൃന്ദാവനം സത്വരമഭ്യഗച്ഛൻ || 4.39 ||

യേനൗഷധീനാമധിപം പുരസ്താത്
 ആഘ്നാദഹേതും ജഗതാമകാർഷീത് |
 തേനൈവ ദധൗ മനസാ വനം തത്
 കൃഷ്ണോ ഗവാം ക്ഷേമസമൃദ്ധിമിച്ഛൻ || 4.40 ||

അനുഗ്രഹാബ്ധേരിവ വീചിഭേദൈഃ
 ആപ്യായയാമാസ ശുഭൈരപാംഗൈഃ |
 വനം പൃഥിവ്യാ ഇവ യൗവനം തത്
 ഗോപ്താ സതാം ഗോധനവംശചന്ദ്രഃ || 4.41 ||

ആസീന്നിഷേവ്യാ പൃഥിവീ പശൂനാം
 പുണ്യേക്ഷുരമ്യാണി തൃണാന്യഭൂവൻ |
 തസ്മിന്നരണ്യേ തരുഭിഃ പ്രപേദേ
 കൽപദ്രുമാണാമനുകൽപഭാവഃ || 4.42 ||

അഭ്യുഷ്ടപൂർവ്വൈരധികാം വിശേഷൈഃ
 ആലക്ഷ്യ വന്യാമമരേന്ദ്രമാന്യാം |
 നന്ദോപനന്ദപ്രമുഖൈർന്നനന്ദേ
 നാകാധിരുഡൈരിവ നാഥഭൂമ്നാ || 4.43 ||

ദൈത്യൈസ്തൃണാവർത്തമുഖൈരയത്താത്
 മുഹൂർന്നിരസ്തൈർമ്മുദിതോ മുകുന്ദഃ |
 അഭൂംകത രാമേണ സഹാദ്ഭൂതം തത്
 പുണ്യം വനം പുണ്യജനേന്ദ്രമാന്യാം || 4.44 ||

സപക്ഷകൈലാസനിഭസ്യ ഗോപാഃ
 ബകസ്യ പക്ഷാൻ അഭിതോ ബബന്ധുഃ |

വനേ തദന്യാനപി ഘോരവൃത്തിൻ
ക്ഷേപ്തും പ്രവൃത്താ ഇവ കേതുമാലാഃ || 4.45 ||

പുരസ്കൃതം മംഗലഗീതവാദ്യൈഃ
പുംസഃ പ്രസത്യൈ ജഗതാം പ്രസുതേഃ |
കയാപി തത്ര സ്പൃഹയാപ്രതിഷ്ഠൻ
കന്യാവ്രതം കിഞ്ചന ഗോപകന്യാഃ || 4.46 ||

നിശാത്യയസ്നാനസമുദ്യതാനാം
നിക്ഷിപ്തമാഭീരകിശോരികാണാം |
കുലാദുപാദായ ദുകുലജാലം
കുന്ദാധിരുഡോ മുമുദേ മുകുന്ദഃ || 4.47 ||

സ ചൈകഹസ്തപ്രണതിം വിധുന്വൻ
ക്ഷൗമാർത്ഥിനീനാം ഹരിരംഗനാനാം |
അന്യോന്യഹസ്താർപ്പണസമ്പ്രവൃത്തം
ആസാം ജഹാസാഞ്ജലിമപ്യപൂർവ്വം || 4.48 ||

സ ചാപ്തമചണ്ഡാതകമാത്രഭാജാം
ക്ഷൗമാർത്ഥിനീനാം സ്വയമർത്ഥ്യമാനൈഃ |
അനന്യഹസ്താർപ്പണസമ്പ്രവൃത്തൈഃ
താസാം ജഹാസാഞ്ജലിഭിസ്തദീയൈഃ || 4.49 ||

പ്രസുപ്തമുദ്ബോധയതാ പരത്വം
വീരശ്രിയോ വിഭ്രമമണ്ഡനേന |
നീലാദിനിർവ്വേഷണിയാനധാമ്നാ
നാഥോ ബഭാസേ നവയൗവനേന || 4.50 ||

വിഹാരപർവ്വക്രമചാനു ശൗരേഃ
കല്യാം വയഃ കാമഗൃഹീതിയോഗ്യം |
മനോഭിരാന്ധാദ്യതമം പ്രപേദേ
മാധുർയമിക്ഷോരിവ മധ്യഭാഗഃ || 4.51 ||

സമാശ്രിതാം വിഭ്രമസൈന്യഭേദൈഃ
 കാന്ത്യാ സ്വയാ കൽപിതചാരുവപ്രാം |
 വ്രജസ്ത്രിയഃ കൃഷ്ണമയീം വ്യജാനൻ
 ക്രീഡാർഗ്ഗലാം ക്ഷേമപുരീമപൂർവ്വാം || 4.52 ||

വംശസ്വനോ വത്സവിഹാരപാംസുഃ
 സന്ധ്യാഗമസ്തസ്യ ച വന്യവേഷഃ |
 ആയാതി കൃഷ്ണേ വ്രജസുന്ദരീണാം
 ആസീച്ചതുസ്കന്ധമനംഗസൈന്യം || 4.53 ||

അനുശ്രവാണാമവതംസഭൂതം
 ബർഹാവതംസേന വിഭൂഷയന്തീ |
 അഭിവൃദ്ധയാ ചർമ്മഭൃശൈവ ഗോപീ
 സമാധിഭാജാമഭജത് സമാധിം || 4.54 ||

കലാപിനാം കൽപിതമാല്യഭാവൈഃ
 പത്രൈസ്തദാ പത്രലഭേഹകാന്തിം |
 അവാപ്യ സഞ്ചാരിതമാലമാദ്യം
 ഛായാത്മതാം പ്രാപുരിവാസ്യ ഗാവഃ || 4.55 ||

വിതമ്പതാ മാന്മഥമിന്ദ്രജാലം
 പിഞ്ചേരന താപിഞ്ചരനീഭോ ബഭാസേ |
 അനേകരത്നപ്രഭവേന ധാമ്നാ
 ശാരാത്മനാ ശൈല ഇവേന്ദ്രനീലഃ || 4.56 ||

മുഹുഃ സ്പൃശന്തീ മുമുദേ യശോദാ
 മുശ്യാംഗനാമോഹനവാംശികേന |
 മനീഷിണാം മാംഗലികേന യൂനാ
 മൗലൗ ധൃതാം മണ്ഡനബർഹമാലാം || 4.57 ||

കൃതാസ്പദാ കൃഷ്ണഭൂജാന്തരാലേ
 പ്രാലംബബർഹാവലിരാബഭാസേ |

വിശുദ്ധഹേമദ്യുതിരബ്ധികന്യാ
ശ്യാമായമാനേവ തദംഗകാന്ത്യാ || 4.58 ||

സാചീകൃതാനി പ്രണയത്രപാഭ്യാം
വ്യാവൃത്തരാജീവനിഭാനി ശൗരിഃ |
സഭ്രൂവിലാസാനി ദദർശ താസാം
വക്ത്രാണി വാചാലവിലോചനാനി || 4.59 ||

നിരംകുശസ്നേഹരസാനുവിഭാൻ
നിഷ്പന്ദമന്ദാലസനിർന്നിമേഷാൻ |
വംശേന കൃഷ്ണഃ പ്രതിസംബഭാഷേ
വാർത്താഹരാൻ വാമദ്യുശാം കടാക്ഷാൻ || 4.60 ||

അശീക്ഷിതം തുംബുരുന്നാരദാദ്വൈഃ
ആഭീരനാട്യം നവമാസ്ഥിതേന |
ജഗേ സലീലം ജഗദേകധാമ്നാ
രാഗാബ്ധിനാ രഞ്ജയതേവ വിശ്വം || 4.61 ||

അപത്രപാസൈകതമാശ്രിതാനാം
രാഗോദധൗ കൃഷ്ണമുഖേന്ദുനൂനേന |
ഹസ്താവലംബോ ന ബഭൂവ താസാം
ഉത്പക്ഷ്മണാമുത്കലികാപ്സുതാനാം || 4.62 ||

അയന്ത്രിതസ്വൈരഗതിഃ സ താസാം
സംഭാവിതാനാം കരപുഷ്കരേണ |
പ്രസ്ഥിനഗണ്ഡഃ പ്രണയീ ചകാശേ
മധ്യേ വശാനാമിവ വാരണേന്ദ്രഃ || 4.63 ||

വിമോഹനേ വല്ലവഗേഹിനീനാം
ന ബ്രഹ്മചര്യം ബിഭിദേ തദീയം |
സമ്പത്സ്യതേ ബാലകജീവനം തത്
സത്യേന യേനൈവ സതാം സമക്ഷം || 4.64 ||

സ്വസംഭവം കൃഷ്ണമവേക്ഷമാണഃ
 ബന്ധുപ്രസൂതം ച ബലം വ്രജേശഃ |
 നിസർഗ്ഗമൈത്ര്യാ നിയതൈകഭാവൗ
 ന്യായുംകത തൗ വത്സകുലാനി ഗോപ്തും || 4.65 ||

അനന്യതന്ത്രഃ സ്വയമേവ ദേവാനു
 പദ്മാസനാദീൻ പ്രജനയ്യ രക്ഷൻ |
 സ രക്ഷകഃ സീരഭ്യതാ സഹാഘ്നീത്
 നേതാ ഗവാം നന്ദനിയോഗവർത്തീ || 4.66 ||

കഥം വ്രജേച്ഛരർക്കരിലാൻ പ്രദേശാൻ
 പദ്ഭ്യാമസൗ പല്ലവകോമലാഭ്യാം |
 ഇതി സ്നൂതസ്തന്യരസാ യശോഭാ
 ചിന്താർണ്ണവേ ന പ്ലവമമ്പവിന്ദത് || 4.67 ||

വിഹാരവിത്രാസിതദുഷ്ടസത്ത്വൗ
 മൃഗേന്ദ്രപോതാവിവ ധീരചേഷ്ടൗ |
 ബഭൂവതുഃ ശാശ്വതികേന ഭൂമ്നാ
 ബാലൗ യുവാനാവിവ തൗ ബലാഡ്യൗ || 4.68 ||

സിന്ദുരിതൗ വത്സപരാഗജാലൈഃ
 സിതാസിതൗ ബാലഗജാവിവ ഭൗ |
 ഉദാരലീലാവുപലക്ഷ്യ ഗോപ്യഃ
 സർവ്വാസ്തഭാഘ്നന്യവശാ ബഭൂവുഃ || 4.69 ||

ഗോപായമാനേ പുരുഷേ പരസ്ഥിൻ
 ഗോരുപതാം വേദഗിരോ ഭജന്ത്യഃ |
 ഭവൈരസേവന്ത പദം തദീയം
 സ്തോഭപ്രതിച്ഛരന്ദനീഭൈഃ സ്വശബ്ദൈഃ || 4.70 ||

അബാലിശോ ബാലിശവത്പ്രജാനാം
 പ്രഖ്യാപയന്നാത്മനി പാരതന്ത്ര്യാം |

ന്യദർശയത് വിശ്വപതിഃ പശൂനാം
ബന്ധേ ച മോക്ഷേ ച നിജം പ്രഭുത്വം || 4.71 ||

ആത്മോപമർദ്ദേപ്യനുമോദമാനാത്
ആത്മാധികം പാലയതശ്ച വത്സാൻ |
ഗാവസ്തദാനീമനഘ്രാമവിന്ദൻ
വാത്സല്യശിക്ഷാമിവ വാസുദേവാത് || 4.72 ||

യോഽസാവനന്തപ്രമുഖൈരനന്തൈഃ
നിർവ്വിശൃതേ നിത്യമനന്തഭൂമാ |
വൈമാനികാനാം പ്രഥമഃ സ ദേവഃ
വത്സൈരലേലിഹൃത വത്സലാത്മാ || 4.73 ||

മഹീയസാ മണ്ഡിതപാണിപദ്മം
ദധ്യന്നസാരേണ മധുഷ്ണതേന |
ദ്യുഷ്ട്വാ നനന്ദുഃ ക്ഷുധയാഽനിതാസ്തം
വത്സാനുചർയാസു വയസ്യഗോപാഃ || 4.74 ||

സ്വാഭൂനി വന്യാനി ഫലാനി തൈസ്തൈഃ
സ്നിശ്ചൈരുപാനീയ നിദർശിതാനി |
രാമായ പൂർവ്വം പ്രതിപാദ്യ ശേഷൈഃ
സ പിപ്രിയേ സാദരഭൂജ്യമാനൈഃ || 4.75 ||

താഭ്യാം തദാ നന്ദനിദേശിതാഭ്യാം
രക്ഷാവതീം രാമജനാർദ്ദനാഭ്യാം |
വിശേഷഭോഗ്യാമഭജത് വിഭൂതിം
ബൃന്ദാവനം വ്യാപൃതധേനുബൃന്ദം || 4.76 ||

അഗാധകാസാരമഹീനശഷ്പം
അതീക്ഷ്ണസൂര്യം തദചണ്ഡവാതം |
പ്രച്ഛരാധനിദ്രായിത ധേനുവത്സം
പ്രൗഢേ നിദാഘേഽപി ബഭൂവ ഭോഗ്യം || 4.77 ||

ന വ്യാധിപീഡാ ന ച ദൈത്യശംകാ
 നാസീത് ഗവാം വ്യാഘ്രഭയം ച തസ്മിൻ |
 സ്വബാഹുകൽപേന ബലേന സാർദ്ധം
 നാരായണേ രക്ഷതി നന്ദലക്ഷ്മീം || 4.78 ||

നിരീതയസ്തേ നിരപായവാഞ്ഛരാഃ
 നിഃശ്രേയസാഭ്യധികപ്രമോദാഃ |
 പ്രപേദിരേപൂർവ്വയുഗാനുഭൂതിം
 ഗോപാസ്തദാ ഗോപ്തരി വാസുദേവേ || 4.79 ||

വത്സാനുചർയാചതുരസ്യ കാലേ
 വംശസ്വനൈഃ കർണ്ണസുധാം വിധാതുഃ |
 ഗതാഗതപ്രാണദശാമവിന്ദൻ
 ഗോപീജനാസ്തസ്യ ഗതാഗതേഷു || 4.80 ||

ആഘ്രാതവർത്മാനമരണ്യഭാഗേ-
 ഷ്ചാരണ്യകൈരാശ്രിതധേനുഭാവൈഃ |
 കേനാപി തസ്യാപഹൃതം കിരീടം
 പ്രത്യാഹരൻ പ്രൈക്ഷത പത്രിനാഥഃ || 4.81 ||

ദേവസ്യ ദുഃശോഭശയസ്യ ദൈത്യാത്
 വൈരോചനാദ്വ്യാലഭുജോപനീതഃ |
 കൃഷ്ണസ്യ മൗലൗ കൃതബർഹചുഡേ
 ന്യസ്തഃ കിരീടോ നിബിഡീബഭൂവ || 4.82 ||

സമാഹിതൈരഗ്നിഷു യായജുക്തൈഃ
 ആധീയമാനാനി ഹവീംഷി ഭോക്താ |
 ഭക്തൈകലഭ്യോ ഭഗവാൻ കദാചിത്
 പത്നീഭിരാനീതമഭുംക്ത ഭോജ്യം || 4.83 ||

കരാംബുജസ്പർശനിമീലിതാക്ഷാൻ
 ആമർശനൈരാകലിതാർദ്ധനിദ്രാൻ |

വത്സാനനന്യാഭിമുഖാൻ സ മേനേ
പ്രഹ്യാകൃതീൻ ഭക്തിഭരാവനന്ദ്രാൻ || 4.84 ||

രോമന്മഹേനാഞ്ചിതസ്യക്പിഭാഗൈഃ
അസ്പന്ദനൈരർദ്ധനിമീലിതാക്ഷൈഃ |
അനാഭ്യുതസ്തന്യൂരസൈർമ്മുകുന്ദഃ
കണ്ഡുയിതൈർന്നിർവൃതിമാപ വത്സൈഃ || 4.85 ||

സിഷേവിരേ ശാഭലിതാൻ പ്രദേശാൻ
കൃഷ്ണസ്യ ധാമ്നാ മണിമേചകേന |
വസുന്ധരായാമപി കേവലായാം
വ്യാപാരയന്തോ വദനാനി വത്സാഃ || 4.86 ||

നവപ്രസൂതാഃ സ തദാ വനാനേ
പയസ്വിനീരപ്രതിമാനദോഹാഃ |
പരിഭ്രമശ്രാന്തപദാൻ അഭൂരാത്
പ്രത്യാഗതാൻ പായയതേ സ്ഥ വത്സാൻ || 4.87 ||

നിവിശ്യ മുലേഷു വനദ്രുമാണാം
നിദ്രായിതാനാം നിജതർണ്ണകാനാം |
അംഗാനി ഗാഃ സാദരമാലിഹന്തീഃ
അമംസ്ത സംഭാവ്യഗുണാഃ സ്വമാതുഃ || 4.88 ||

സ നൈചികീഃ പ്രത്യഹമാതപാനേ
പ്രത്യുക്തഘോഷാ ഇവ വത്സനാദൈഃ |
മധുനി വംശധ്വനിഭിഃ പ്രയച്ഛരൻ
നിനായ ഭൂയോഽപി നിവാസഭൂമിം || 4.89 ||

സമാവ്രജൻ വിശ്വപതിർവ്രജാന്തം
ഗോഭിഃ സമം ഗോപവിലാസിനീനാം |
ഉല്ലാസഹേതുഃ സ ബഭൂവ ഭൂരാത്
ഉദ്യൻ വിവസ്യാനിവ പദ്മിനീനാം || 4.90 ||

നിവർത്തയൻ ഗോകുലമാത്തവംശോ
 മന്ദായമാനേ ദിവസേ മുകുന്ദഃ |
 പ്രിയാഭൃശാം പാരണയാ സ്വകാന്ത്യാ
 ബർഹാവൃതം വ്യാതനുതേവ വിശ്വം || 4.91 ||

ബാലം തരുണ്യസ്തരുണം ച ബാലാഃ
 തമമ്പരജ്യന്ത സമാനഭാവാഃ |
 തദദ്ഭൃതം തസ്യ വിലോഭനം വാ
 തസ്യൈവ സർവ്വാർഹരസാത്മതാ വാ || 4.92 ||

അവേദിഷാതാം പൃഥുകൗ പിത്യഭൃതാം
 താരുണ്യപൂർണ്ണൗ തരുണീജനേന |
 വൃദ്ധൗ പുരാവൃത്തവിശേഷവിദ്ഭിഃ
 ക്ലപ്തേന്ദ്രജാലാവിവ രാമകൃഷ്ണൗ || 4.93 ||

അഥാപദാനം മദനസ്യ ഭാതും
 ആഭാതുമലോകയതാം മനാംസി |
 നവം വയോ നാഥസമം പ്രപേദേ
 ഗുണോത്തരം ഗോപകുമാരികാഭിഃ || 4.94 ||

അനംഗസിന്ധോരമൃതപ്രഥിമ്നാ
 രസസ്യ ദിവ്യേന രസായനേന |
 മഹീയസീം പ്രീതിമവാപ താസാം
 യോഗീ മഹാൻ യൗവനസംഭവേന || 4.95 ||

വിജ്യംഭമാണസ്തനകുഡ്മലാനാം
 വൃക്തോന്വിഷഭിദ്രമസൗരഭാണാം |
 മധുവ്രതത്വം മധുരാകൃതീനാം
 ലേഭേ ലതാനാമിവ വല്ലവീനാം || 4.96 ||

അതിപ്രസംഗാവധീരയന്ത്യാ
 പ്രാചീനയാ സംയമിതോ നിയന്ത്യാ |

പാഞ്ചാലകന്യാമിവ പഞ്ചഭൂക്താം
ധർമ്മഃ സതീരാഭ്യുത താഭ്യശീസ്താഃ || 4.97 ||

ഭിശാഗജാനാമിവ ശാക്വരാണാം
ശൃങ്ഗാഗ്രനിർഭിന്നശിലോച്ചയാനാം |
സ താഭ്യശാ ബാഹുബലേന കൺഠാൻ
നിപീഡ്യ ലേഭേ പണിതേന നീലാം || 4.98 ||

കരേണ ദംഭോലികരോരതുംഗാൻ
ദേഹാൻ പൃഥുൻ ദാനവദുർവൃഷാണാം |
വിമൃദ്യ നൂനം വിദധേ മുകുന്ദഃ
പ്രിയാസ്തനസ്പർശവിഹാരയോഗ്യാം || 4.99 ||

ആത്മീയപർയംകഭൂജംഗകൽപൗ
അക്ഷേപ്യരക്ഷാപരിഘൗ പൃഥിവിയാഃ |
നീലോപധാനീകരണാത് സ മേനേ
ഭൂയിഷ്ഠധന്യൗ ഭൂജപാരിജാതൗ || 4.100 ||

രാഗാഭിരോഗപ്രതികാരഭൂതം
രസായനം സർവ്വദശാനുഭാവ്യം |
ആസീദനുദ്യേയതമം മൂനീനാം
ഭിവൃന്ധ്യ പുംസോ ദധിതോപഭോഗഃ || 4.101 ||

അനുദ്രുതാ നൂനമനംഗബാണൈഃ
സുലോചനാ ലോചനഭാഗധേയം |
പ്രത്യഗ്രഹീഷുഃ പ്രതിസന്നിവൃത്തം
ത്യക്തേതരൈരക്ഷിഭിരാത്മനാ ച || 4.102 ||

പ്രജോപകൺഠേ വിബുധാനുഭാവ്യോ
ഗോപീജനൈരാത്മഗുണാവദാതൈഃ |
സമാവൃതോ നന്ദസുതശ്ചകാശേ
താരാഗണൈരിന്ദുരിവാന്തരിക്ഷേ || 4.103 ||

ഹത്യാ സയുഗ്മം തൃണരാജഷണ്ഡേ
 രാമാച്യുതൗ രാസഭദ്രൈത്യമുഗ്രം |
 അതോഷയേതാം ഭൃശമാത്മഭൃത്യാൻ
 സ്യാദ്ഭ്യഃ സുധാപിണ്ഡനിഭൈഃ ഫലൗഘൈഃ || 4.104 ||

കദാചിദാസാദിതഗോപവേഷഃ
 ക്രീഡാകുലേ ഗോപകുമാരബ്യന്ദേ |
 സ്കന്ധേന സംഗൃഹ്യ ബലം ബലീയാൻ
 ദൈത്യഃ പ്രലംബോ ദിവമുത്പപാത || 4.105 ||

പപാത ഭൂമൗ സഹസാ സ ദൈത്യഃ
 തന്മുഷ്ടിനാ താഡിതശീർണ്ണമൗലിഃ |
 മഹേന്ദ്രഹസ്തപ്രഹിതേന പൂർവ്വം
 വജ്രേണ നിർഭിന്ന ഇവാചലേന്ദ്രഃ || 4.106 ||

സ്വവാസസാ ക്ലപ്തകലംകലക്ഷ്മീഃ
 കാന്ത്യാ ദിശഃ ചന്ദ്രികയേവ ലിമ്പൻ |
 രരാജ രാമോ ദനുജേ നിരസ്തേ
 സ്വർഭാനുനാ മുക്ത ഇവോഡുരാജഃ || 4.107 ||

വിനൈവ രാമേണ വിഭുഃ കദാചിത്
 സഞ്ചാരയൻ ധേനുഗണം സവത്സം |
 വനശ്രിയാ ദൂരവിലോഭിതാക്ഷഃ
 കഞ്ചിദ്യയൗ കച്ഛരമദ്യഷ്ടപൂർവ്വം || 4.108 ||

യദ്യച്ഛരയാ ചാരിതധേനുചക്രഃ
 കുലാന്തികേ വിശ്വജനാനുകുലഃ |
 കലിന്ദജാം കാലിയപന്നഗസ്യ
 ക്ഷേപലോദ്ഗമൈഃ കജ്ജലിതാം ദദർശ || 4.109 ||

വിഷാഗ്നിനാ മുർമ്മുരിതപ്രതാനേ
 വൈരോചനീതീരവനാവകാശേ |

അഹീന്ദ്രമാസ്കന്ദിതുമധ്യരൂക്ഷത്
കാഷ്ഠാക്യതിം കഞ്ചന നീപവൃക്ഷം || 4.110 ||

മധുദ്രവൈരുൽബണഹർഷബാഷ്പാ
രോമാഞ്ചിതാ കേസരജാലകേന |
പാത്രാംകുരൈശ്ചിത്രതനുശ്ചകാശേ
കൃഷ്ണാശ്രിതാ ശുഷ്കകദൻബശാഖാ || 4.111 ||

നിപത്യ സംക്ഷിപ്തപയോധികൽപേ
മഹാഹ്രദേ മന്ദരപോതരമ്യഃ |
വിഷവ്യപോഹാദമൃതം വിധാതും
സ്വാദ്യദയം ക്ഷോഭയതി സ്ഥ സിന്ധും || 4.112 ||

കൃതാഹതിഃ കൃഷ്ണനിപാതവേഗാത്
ആനലൂപാ വിതതൈസ്തരംഗൈഃ |
സർപ്പാപസാരൗഷധിസമ്പ്രയുക്താ
ഭേരീവ സാ ഭീമതരം രാസ || 4.113 ||

പ്രസക്തകൃഷ്ണദ്യുതിഭിസ്തദീയൈഃ
പൃഷ്ഠ്കണൈരുത്പതിതൈഃ പ്രതൂർണ്ണം |
അദ്യശ്യതാഽഽദ്യോതിതമന്തരിക്ഷം
പീതാന്ധകാരൈരിവ താരകൗഘൈഃ || 4.114 ||

ഉദഗ്രസംരംഭമുദീക്ഷ്യ ഭീതാഃ
താർക്ഷ്യധജം താർക്ഷ്യമിവാഽഽപതന്തം |
പ്രപേദിരേ സാഗരമാശ്രിതൗഘാഃ
കാകോദരാഃ കാലിയമാത്രശേഷാഃ || 4.115 ||

അഥാഭസഃ കാലിയനാഗമുഗ്രം
വ്യാത്താനനം മൃത്യുമിവോജ്ജിഹാനം |
ഭോഗേന ബധ്നന്തമപോഹ്യ ശൗരിഃ
പ്രഹവീകൃതം തത് ഫണമാരുരോഹ || 4.116 ||

സദ്യോ മഹാനീലമയീം മുകുന്ദഃ
 സപദ്മരാഗാമിവ പാദപീഠീം |
 ക്രാമൻ ഫണാം കാലിയപന്നഗസ്യ
 ഗ്രസ്തോദിതോ ഭാനുരിവാബഭാസേ || 4.117 ||

ഫണാമണീനാം പ്രഭയോപരകേത
 വേലൻ ബഭൗ ചക്രിണി ചക്രപാണിഃ |
 പ്രദോഷസിന്ദുരിതമംബുവാഹം
 പ്രാചേതസോ നാഗ ഇവോപമൃദ്നൻ || 4.118 ||

പ്രണേമുഷാം പ്രാണഭൃതാമുദീർണ്ണം
 മനോ വിനേഷ്യൻ വിഷമാക്ഷവക്രതം |
 അകൽപയത് പന്നഗമർദ്ദനേന
 പ്രായേണ യോഗ്യാം പതഗേന്ദ്രവാഹഃ || 4.119 ||

തദ്ഭോഗബ്യന്ദേ യുഗപന്മുകുന്ദഃ
 ചാരീവിശേഷേണ സമൈക്ഷി നൃത്യൻ |
 പർയാകുലേ വീചിഗണേ പയോധേഃ
 സംക്രാന്തബിംബോ ബഹുധേവ ചന്ദ്രഃ || 4.120 ||

തദുത്തമാംഗം പരികൽപ്യ രംഗം
 തരംഗനിഷ്പന്നമൃദംഗനാദം |
 പ്രശസ്യമാനസ്ത്രിദശൈരകാർഷീത്
 അവ്യാഹതാമാരഭീമനന്തഃ || 4.121 ||

ഏകേന ഹസ്തേന നിപീഡ്യ വാലം
 പാദേന ചൈകേന ഫണാമുദഗ്രാം |
 ഹരിസ്തഭാ ഹന്തുമിയേഷ നാഗം
 സ ഏവ സംസാരമിവാശ്രിതാനാം || 4.122 ||

സ പന്നഗീനാം പ്രണിപാതഭാജാം
 ദ്രവീഭവൻ ദീനവിലാപഭേദൈഃ |

പ്രസാദിതഃ പ്രാദിത ഭർത്യഭിക്ഷാഃ
കിമസ്യ നഃ സ്യാദപദം ദയായാഃ || 4.123 ||

ലോലാപതച്ചരണലീലാഹതിക്ഷരിത-
ഹാലാഹലേ നിജഹണേ
നൃത്യന്തമപ്രതിഘകൃത്യം തമപ്രതിമ-
മത്യന്തചാരുവപുഷം |
ദേവാദിഭിഃ സമയസേവാദരത്വരിത-
ഹേവാകഘോഷമുഖരൈഃ
ദ്യുഷ്ടാവധാനമഥ തുഷ്ടാവ ശൗരിമഹി-
രിഷ്ടാവരോധസഹിതഃ || 4.124 ||

ഹരിചരണസരോജന്യാസധന്യോത്തമാംഗഃ
ശമിതഗരുഡഭീതിഃ സാനുബന്ധഃ സ നാഗഃ |
യുഗവിരതിദശായാം യോഗനിദ്രാനുരൂപാം
ശരണമശരണഃ സൻ പ്രാപ ശയ്യാം തഭീയാം || 4.125 ||

വിവിധമുനിഗണോപജീവ്യതീർത്ഥാ
വിഗമിതസർപ്പഗണാ പരേണ പുംസാ |
അഭജത യമുനാ വിശുദ്ധിമഗ്ന്യാം
ശമിതബഹിർമ്മതസസ്സവാ ത്രയീവ || 4.126 ||

അവധൂതഭുജംഗസംഗദോഷാ
ഹരിണാ സൂർയസൂതാ പവിത്രിതാ ച |
അപി തത്പദജന്മനഃ സപത്യാ
ബഹുമന്തവൃതരാ ഭൃശം ബഭൂവ || 4.127 ||

|| ഇതി കവിതാർകികസിംഹസ്യ സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്രസ്യ ശ്രീമഭേക്ഷനാഥസ്യ
വേദാന്താചാർയസ്യ കൃതിഷു യാദവാഭ്യുദയേ മാഹാകാവ്യേ ചതുർഥഃ സർഗ്ഗഃ ||